

Leto V. (XII.), štev. 168

Maribor, torek 28. julija 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasni po tarifu

Oglasne sprejema tudi oglašni oddelok »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4.

Znamenit Macdonaldov govor**OZDRAVLJENJE NEMŠKE IN SPLOŠNE GOSPODARSKE KRIZE JE MOGOCÉ LE, AKO PRIDE DO SPORAZUMA MED PARIZOM IN BERLINOM.**

BERLIN. 28. julija. Na banketu, ki je dal državni kancelar dr. Brüning včeraj na čast Macdonaldu in Hendersonu, sta imela šefi obeh vlad pomembne govore. Dr. Brüning je naglašal uvodoma, da je imel že ponovno priložnost, da je pojasnil angleškim državnikom položaj Nemčije in s tem nemške notranje-politične težkoče. Nemčija je sedaj na tem, da premesti krizo z lastnimi sredstvi in iz lastne moči. Seveda pa mora Nemčija računati pri tem tudi na pomoč inozemstva, ki je spravil z odtegnitvijo kratkoročnih kreditov krizo do viška. Dr. Brüning se je v nadaljnih svojih izvajanjih zahvalil angleški vladi za pomoč pri dosegri Hoovervega moratorija. Končno je še ugotovil, da je sanacija gospodarske krize v Evropi mogoča le z lojalnim sodelovanjem vseh narodov.

Ministrski predsednik Macdonald se je najprej zahvalil za prisrčni spremem, ki sta ga bila deležna on in zunanj minister Henderson, nakar je nadaljeval: »Prišel sem z zunanjim ministrom v Berlin, da pokaževa vsemu svetu, da ponolnoma zavara Nemčiji. Občudujemo to Nemčijo, ki polz-

kusi sedaj z lastnimi sredstvi in lastnimi močmi rešiti svoje težkoče. Večno pa dobro, da težkoče še niso odstranjene. Prepričan sem, da se tudi drugi narodi ne bodo obotavljali, ačko bi bilo treba nemškemu narodu prisločiti na pomoč.

Prehajajoč k nemško-francoskim odnošajem, je rekel Macdonald: »Smatram že za svojo dolžnost, da izrecno povdaram, da je gospodarska in politična sanacija Evrope v splošnem in Nemčiji še posebej nemogoča brez sporazuma med Berlinom in Parizom. Angleška vlada želi, da bi prišlo čimprej do intimnega sodelovanja med Nemčijo in Francijo. Angleška vlada bo skušala z vsem svojim vplivom doseči, da pride čimprej do tega. Slobodna Nemčija je svetovni civilizaciji potrebna. Kar je bilo, naj bo pozabljeno. Od nove generacije, ki prinaša mednarodnemu mišljenju, je odvisno, da se otrese sovraštva in nezupanja.«

Ministrski predsednik Macdonald in zunanj minister Henderson bosta danes ponovno sprejeta od državnega predsednika, maršala Hindenburga, zvezcer pa se vrneta v London.

misli splošne razorožitve. V ta namen naj bi ustavila gradnjo novih bojni ladij ter zmanjšala relativno nadvse velike izdatke za narodno obrambo.

Pred odhodom v London je sprejel Stimson novinarje, katerim je izjavil, da imajo Zedinjene države popolno zaupanje v nemški narod. Glavni povod nemške gospodarske in finančne krize je dejstvo, da nima svet zaupanja v nemško gospodarsko življenje. Čim pa se bo posrečilo vrniti svetu zopet to zaupanje, bo storjen že najdalekosežnejši korak za ozdravljenje nemške krize.

Domače vesti**Obup vojnega invalida.**

Davi okrog 4. ure si je na Pobrežju blizu mestnega pokopališča prerezel v obupu 54letni težki vojni invalid Erhart Mavrič iz Ljutomerja žile na levi roki. Reševalna postaja mu je nudila prvo pomoč in ga odpremila v splošno bolnico. Kot motiv svojega dejanja navaja, da je kot stodstotni invalid z dvema protezama na obeh nogah nesposoben za produktivno delo, a podpore ne dobi kljub prošnjam nobene. Hoteč urediti vso stvar, je prišel z velikim trudem v Maribor, kjer pa ni dobil zaželenega rešenja, vsed česar je sklenil, da se konča. Pravi, da gre raje v smrt, kakor da bi moral kot vojni invalid beračiti.

Poskus samomora.

Sinoči si je v Radvanju v samomornem namenu prerezel vrat 24letni Jože Berglez, ki je bil že dalj časa brez službe in zasluga. Ko so mu člani reševalne postaje nudili prvo pomoč, je postal v svojem obupu tako nasilen, da so ga le z največjim trudom ujirili in končno vendarle odpremili v splošno bolnico.

Nesrečen padec na cesti.

Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju je včeraj med sprehodom padla 25letna posestnikova hčerka Barbika Vukova tako nesrečno v obcestni jarek, da si je zlomila levo roko v rami. — Ponesrečenec so morali odpreniti v mariborsko bolnico.

Izlet v Apače.

Clanom Narodne Odbrane, Jadranske straže, Slov. planinskega, Obrtnega, Kolesarskega društva in kluba Meja se toplo priporoča izlet v Apače v nedeljo, dne 2. avgusta na drugo veliko prireditev tamkajšnje Narodne Odbrane. Prijave sprejema pisarna N. O. v Grajski ulici 5, drugo nadstropje, vsak dan od 18. do 20. ure. Vožnja v osebnem avtu preko Slov. gorie in Gornje Radgome (54 km) in nazaj po 50 Din, v odprttem po 35 Din za osebo. Odhod iz Maribora od Trga svobode v nedeljo ob pol 13., povratek iz Apač ob pol 22. uri oziroma na občo zahodno prej. Prijav ne odlagajte na zadnji dan; kajti takrat ni več možno dobiti avtov.

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkravanje in gnijiloba v črevesu, pomnožena vsebina kislina v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtni in prsih čermasti turi, marsikateri katari, motne služnice preidejo z uporabo naravnih »Franz Josefove« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovo« grenčico že desetletja pri odrastilih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in apotekarskih trgovinah.

Zeppelin na Franc Jožefovi deželi**APARATI DELUJEJO IZBORNO. — ZADNJE PRIPRAVE ZA POLET NA SEVERNI TEČAJ IN SESTANEK Z RUSKIM »MALIGINOM«.**

FRIEDRICHSHAFEN, 28. julija. Zračkoplov »Graf Zeppelin« je sночи ob 23.45 srednjeevropskega časa pristal na Franc Jožefovi deželi. Zračni velikan ostane tamkaj približno 20 ur, da se izvrše zadnje priprave za pravo arktično vožnjo, na kateri bo, kakor je bilo dogovorjeno,

skupno z ruskim lomilcem ledu »Maliginem« odplul v pokrajino Severnega tečaja. Po poročilih kapitana dr. Eckenerja je na krovu zračne ladje vse zdravo. Motorji in drugi znanstveni aparati in naprave delujejo brezhibno.

Stimsonov odhod iz Berlina

BERLIN, 28. julija. Kljub posetu predsednika Macdonalda in Hendersona je bila včeraj osredotočena vso pozornost javnosti na razgovore ameriškega državnega tajnika Stimaona, ker je bilo znano, da bo že ob 13. uri odpotova z letalom iz Berlina v London. Stimson je posetil med drugimi

tudi predsednika Hindenburga, s katerim je imel daljši razgovor. Posebno važen pa je bil razgovor z vojnim ministrom Grönerjem, s katerim sta razpravljala o pripravah za splošno razoružitveno konferenco. Stimson je odkrito opozoril na neopportunost nemškega oboroževanja ter izrekel željo, da bi Nemčija sama z dobrim zgledom dokazala, da je resnična pobornica

katere se tičejo Avstrije, svoje posebne vsemenske namene. Kljub vsem protestom zavezniških velesil se do danes še vedno ni odrekel zahtevi po priključitvi Avstrije, katero pripravlja sedaj postopoma, odkar je spoznal, da bi bil en sam odločilni korak lahko usoden za obe državi. Načrt carinske unije pa ne ogroza samo avstrijsko politično neodvisnost, temveč pomenja tudi ogrožanje gospodarske neodvisnosti Avstrije, na kateri imajo bitne interese države, ki so rešile z ženevskim protokolom avstrijsko gospodarstvo pred popolnim polom v času, ko je Nemčija mirne duše gledala, kako drvi njeni avstrijski posestri na neizbežno propast. Te države, ki so rešile Avstrijo v njenem najkritičnejšem trenutku, sicer ne pričakujejo od nje dares kake posebne hvaležnosti, zahvale

pa, da izpolnjuje slovesno prevzete obveznosti, kakor so jih one same z izvršitvijo gospodarske pomoči, ki jo je predvideval ženevski dogovor.

Kako stališče bo zavzelo mednarodno razsodšče, je zaenkrat še nejasno. V bistvu je to tudi sporedne važnosti, ker ne bo izrekel kake razsodbe, temveč podal samo svoje strokovno mnenje, ali sta Avstrija in Nemčija prekršili z načrtom carinske unije obstoječe mednarodne pogodbe. Poslednjo besedo bo imel končno le Svet Društva narodov, ki jo bo lahko izrekel v skladu, ali pa proti izreku mednarodnega haškega razsodisca. Posebno velja to za politično stran načrta, česar uresničenje bi lahko pomenilo spričo sedanjega razpoloženja v Evropi najresnejše ogrožanje obstoječega stanja in evropskega miru.

Po Dolenjskem Krasu v Čabar

RAZGLED PO DOLENJSKEM IN NOTRANSKEM KRASU. — LOŠKI POTOK.
— MODERNIZIRANI SV. JANEZ KRSTNIK. — PRI IVANU RUSU.

Kdor je enkrat opazoval s te planote Velike gore razsežni Dolenjski in Notrankski Kras ožaren od popoldanskega poletnega sonca, ta ne more zlepa pozabiti tega pogleda.

Proti severu ti seži oko preko več ali manj gole Bloške planote tja do Krima (1167). Na severozapadu se vzdiguje iznad številnih drugih hribov Javornik (1268). Tam v ozadju na zapadu pa kipi v rebo D'Annunzijev Snežnik molče in dostojanstveno, kakor bi nas hotel opominjati, da ne pozabimo na neodrešene brate, ki trpe za njegovim hrbotom v sužnosti. Sicer je le 1796 m visok, vendar napravlja med tem razritim in razoranim svetom utis, da je nogo višji. Na jugu pa ti tam daleč zapirajo pogled vršaci Jelenec (1442), Snežnik (1506) in Risnjak (1528). Med vsemi temi velikimi pa se razprostira tako raznolik svet z neštetimi hribi in kotlinami, največ porastlimi s temnozelenimi smrekovimi gozdovi, pomešanimi s sočnato zelenimi bukvami. Večji vasi in naselj niti ne opaziš, ker so skrite v posameznih jarkih in kotinah. Le Loški potok se je videl z one planote jako slikovito namačno nasred v vznožju Velike gore sredi majhne ravnice. Svet je redko naseljen. Saj ne more ljudem nuditi skoraj ničesar razen lesa. Zato tudi ne opaziš tukaj tolko cerkvic, ki so karakteristične zlasti za Dolenjsko, ker se ti dvigajo skoro na vsakem holmu in gledajo v svet.

Vsi trije smo stali dokaj časa na planoti; gledali in se čudili. Napisali sva se pa le poslovila od najinega vodnika ter počasi nadaljevala pot v dolino, ki je bila prav prijetna in zanimiva. Vodila je naju namreč med obširnimi lazi in senožeti, na katerih so Ločani ravnino opravljali košnjo. Redko in nizko travico, ki je bila letos radi suše še bolj redka in nizka kakor druga leta, ti pokosijo tako čisto, da so videti lazi in senožeti kakor obritti. Često je privedla naju pot prav med kosce in grabležice. Ljudstvo je tako prijazno, rado pozdravlja in se spušča tudi s tujcem v razgovor. Neke grabležice so nama kar same od sebe ponudile piti. Voda je bila sicer že precej mlačna, a vsaj mokra je bila, kar je ob takih prilikah tudi potreba upoštrevati.

Tako sva jo lagodno primahala do prvi skrbno obdelanih njivic pod lazi, ki so se ločile po valovitem svetu. Vsak količaj raven in pripraven svet je izrabljen. Že sva doseglj prve dokaj uborne hišice vasi Hrib, ki se spušča po ostri strmini prav do glavne ceste v kotlini Loškega potoka. Hiše in hišice so tu nakopičene brez pravega reda in načrta, katerega se niso mogli držati zaradi terenskih težkoč. Ako jih gledaš iz doline, ali pa z griča župnijske cerkve, se ti zdijo, kakor da bi bile prilepljene na tej strmini. Spomnil sem se pokojne pisanilice Zofke Kvedrove, ki je tu preživel v ubornih razmerah svojo mladost. Ni čuda, da ji je ostala v srcu neka trpkost, katero je nosila s seboj vse svoje življenje. Preveč se ji je bilo vsesalo v dušo življenje prebivalcev teh krajev, ki se morajo daleč od sveta trdo boriti z naravo za vsakdanjo skorjico kruha, ki postaja morda ravno v tej dobi gospodarskega zastoja danes še trša, kakor je bila nekdaj za njenih dni.

V Loškem potoku sva si morala najprej oskrbeti prenočišče. Dobila sva ga v gostilni pri Rusu, ki je že od nekdaj slovela daleč na okrog. Po kratkem odmoru in okrepljušči sva se napotila na Tabor. Tabor je namreč precej velik in strm grič, ki deli dolgo in ozko kotlino Loškega potoka v dva dela. Na njem stoji cerkev, župnišče, stara šola, mežnarija in pokopališče. Vse je obzidano z debelim zidom. Za turških časov je moral biti to res pravi tabor, katerega ni bilo lahko zavzeti sovražniku. Že lega sama ga je napravila težko pristopnega. Močno utrjeno obzidje in branilci pa so tudi gotovo storili svoje.

Z Tabora je lep razgled po loški kotlini. Vasi z imenom Loški potok namreč ni, temveč nosi cela kolina to ime. Po imenu Loški potok sem pričakoval, da bom vsaj v tem delu Krasa videl potok, tekočo vodo. A dasi je z Tabora videti več lok, potoka ni. Le v južni kotlinici

je kratka struga, ki je pa večjedel suha. Ob času deževja in povodnji pa pridere voda raz strmih bregov in izpremeni obe kotlini v jezero, iz katerega sredine se dviga Tabor kot otok. Seveda je ob takih prilikah uničen ves trud, s katerim je prebivalstvo obdelalo plodovite njivice v teh kotlinah.

Po ogledu sicer prostornega pokopališča s krasno lego, ki je pa prav tako zanemarjeno, kakor so navadno zanemarjena naša podeželska pokopališča, sva skušala priti v cerkev, kar pa se je nama šele posrečilo pri stranskih vratih skozi zakristijo. Starinska in dokaj prostorna cerkev menda ne hrani posebnih zanimivosti. Nekote in nekako čudno te pa dirne nova slika živih barv sredstrega glavnega oltarja. Po ugibanju in poznejših poizvedbah sva dognala, da predstavlja Janeza Krstnika, ki je pa takoj docela drugače naslikan, kakor smo sicer navajeni gledati tega svetnika. Oblečen je namreč v frančiškansko kušto. Pred njim pa kleči moški srednjih let, gol do pasu, spodaj pa oblečen v navadne naše hlače. Na sliki sem hotel dognati ime novodobnega avtorja, ki zna slike iz življenja starega veka tako modernizirati, a njegovega podpisa nisem mogel zaslediti.

Se eno posebnost moram omeniti. Namreč številne strelovode. Na župnišču sem jih naštel kar osem. Celo vsak dimnik ima svojega.

Po vrnitvi z Tabora sva naletela na starega narodnega in naprednega borca, g. Ivana Rusa, ki je igral kot župan in voditelj naroda ne samo v Loškem potoku, ampak po celem Dolenjskem in Notranskem Krasu, več desetletij odlično vlogo. Tudi v poslovnem svetu je še danes dobro znan kot industrialec. Mojega tovariša, s katerim je dobro znan še izpred vojne dobe, se je očividno razveselil. Po večernji smo posedeli pri kupici vina in kramljali. Mož je prav interesanten. Nenavadno visoke rasti, živahan in prijeten v razgovoru, še vedno kljub svojim šestim križem mladeničil in krepek. Povedal je marsikaj zanimivega iz življenskih prilik teh krajev pa tudi od drugod, ker je imel in ima deloma še danes poslovne stike po celi Sloveniji in še daleč doli na Hrvaško. Celo v Mariboru je imel pred vojno oster konflikt na pošti radi — slovenčine. Mož ima široko obzorje in mnogo življenskih izkušenj. Med razgovorom mi je prišla čudna misel. Če bi bil pisatelj, bi vzel Ivana Rusa kot tip ljudskega tribuna.

Vilharjev spomenik v Planini pri Raketu.
V nedeljo, dne 9. avgusta, bodo v Planini pri Raketu, odkrili spomenik našemu notranskemu slavčku, Miroslavu Vilharju. Slavnosti bo prisostvoval tudi g. dr. Marušič. Spomenik, delo kiparja Ivana Sajovica v Celju, bo 4 m visok, z bronasto doprsno soho in izdelan iz kraškega kamna. Nabiralno akcijo za Maribor je prevzel g. Ferdo Karis, Gospoška ulica št. 50, ki je pripravljalnemu odboru za postavitev spomenika že pred meseci poslal prve prispevke iz Maribora, priporoča pa se še za nadaljnje. Imena darovalcev bodo o priliki objavljena v »Večerniku«.

Zreča pri Konjicah.

Sokolsko društvo priredi v nedeljo, dne 2. avgusta ob pol šestnajsti uri svoj prvi javni telovadni nastop na letnem telovadišču pri bratu Davorinu Kračunu. Igrala bo železničarska godba iz Zidanega mosta. Na sporednu je tudi koncert domačih tamburašev-Sokolov, prosta zabava, šaljiva pošta in ples. Vabijo se zlasti vsa sosedna bratska društva k številnemu posetu. Na svodenje v nedeljo v Zrečah! Zdravo!

Svinjski sejem v Mariboru.

Na zadnji svinjski sejem je bilo pripravljanih 224, prodanih pa je bilo 136 svinj. Cene so bile sledeče: 5—6 tednov staricom 50—60 Din, 7—9 tednov 90—120, 3—4 mesece 150—230, 5—7 mesecev 350—400, 8—10 mesecev 450—500, 1 leto 600—700, 1 kg žive teže 6—7.50, 1 kg mrtve teže 7—10 Din.

Mariborski in dneoni drobiš

Novi potni listi.

Po naredbi ministrstva notranjih zadev se razveljavijo s 1. septembrom 1931 dosedanji jugoslovenski potni listi in se bodo izdali novi po Din 20 komad. Vsak, kdor hoče potovati v inozemstvo, si mora po 1. septembru nabaviti nov potni list, ki se bo izdal samo na podlagi krstnega in domovinskega lista ter dveh predpisanih novih slik.

Češkoslovaško odlikovanje dr. Matka in dr. Reisma.

Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je odlikoval primarija mariborske splošne bolnice, docenta g. dr. Ivana Matka, z redom Belega leva IV. stopnie, mariborskoga odvetnika in publicista g. dr. Avgusta Reisma pa z redom Belega leva V. stopnie.

Povratek ferijalne kolonije ob morju.

Dekliška kolonija Podmajdaka Rdečega križa, ki je na štiritedenskem letovanju v Bakarcu, se vrne v četrtek, dne 30. t. m. zopet v Maribor. Starši, pričakujte svoje ljubljenčke omenjenega dne zvečer ob pol 23. uri (pol 11.) na kolodvoru! Vodstvo kolonije.

Zgemanje pri Sv. Miklavžu na Boču

bo v nedeljo, dne 2. avgusta, združeno z velikim planinskim rajanjem. Predpolne bo v starinski cerkvici bral podpredsednik podružnice SPD župnik g. Cilenšek sv. mašo, nakar bo skupen pohod k stolpu. Popoldne bo ob zvokih črešnjevske godbe na idiličnih prostornih pašnikih pri Miklavžu velika planinska veselica z vsemi mogočimi dobratami, ki jih more nuditi edinole Boč in naše brhke planinke. Zato pridite vsi, kar vas je zdravih nog in ne zamudite prilike, da se malo otrese dolinskih skrbiv v osrčju zelenega Boča ...!

Velika gasilska vaja v Radvanju.

V nedeljo dopoldne je počil na Slovenski Kalvariji strel in naznani okoliškim gasilcem, da v Radvanju gori. V kratkem so prihiteli od vseh strani avtomobili z gasilci, ki so takoj razpostavili svoje turbinke in razložili cevi. Bila je namreč glavna gasilska vaja okoliških gasilnih društev, objekt, ki je namešljeno gore, pa je bilo posestvo g. Jurkoviča. Okoliški gasilci so naskočili objekt od 3 strani, mariborski pa so eno stran ščitili. Vajo je vodil kapetan g. Kaloh iz Studencov, sodelovali pa so gasilci iz Radvanja, Peker, Studencov, Maribora, Razvanja in Hoč. Vaja je pokazala veliko spretnost naših gasilcev in je uspela v vsakem oziru.

Glavna skupščina Jugoslovenskega uč-

teljskega udruženja

bo dne 23., 24. in 25. avgusta v Beogradu. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem na vseh železnicah in parobrodih četrtinsko vožnjo. Znižana vožnja velja od 18. do 30. avgusta. Kdor želi imeti legitimacijo, naj se takoj obrne zanjo na J. U. U. sekcijs Ljubljana. Na dnevem redu glavne skupščine so predavanja, potročila o delovanju udruženja in volitve upravnega in nadzornega odbora. Tretji dan je namenjen izletom na Oplenac, Avalo in okolico Beograda.

V zakonsko zvezo

so stopili v zadnjem času v Mariboru: Avgust Šoster, brusač in Marjeta Čelotigova; vozovni preglednik Janez Jurečko in Matilda Kočevar, Šivilja; dimnikar Ferdo Kunej in natakarica Ana Podgorlec.

Privatni nameščenci!

Ponovno opozarjam na današnji sestanek pripravljalnega odbora Društva privatnih nameščencev v Mariboru, ki se bo vršil v klubovi sobi hotela »Orel« ob 20. uri. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Pridite vsi, ki se zanimate za stanovski pokrov in imate dobro voljo podprtje društva.

Čudna igra narave.

Na vrtu ob križišču Taborske ulice in Pobrežke ceste se je te dni že v pomlad odvetela akacija znova razcvetela v vsej bohotnosti, kar je zelo redek primer. Drevo je predmet občudovanja mnogih.

Nesreča pri delu.

V delavnicih državne železnic nameščeni 45letni železničar Henrik Nipič iz Studencov se je med vršenjem svoje službe tako ponesrečil na levem stegnu, da so ga moralji z reševalnim avtom prepeljati v splošno bolnico.

Hud sin

je L. Ivan, ki se je snoči sprl s svojim že priletnim očetom. V prepiru se je tako daleč spozabil, da je dejansko napadel svojega očeta in mu prizadejal več lažjih poškodb. Intervenirati je moral stražnik, ki je sina poučil, da se tako ne postopa s starši.

Aretacije.

Zaradi tajne prostitucije je bila prijetja B. Marija, T. Anton pa zaradi suma tatvine dvokolesa in Koren Ivan zaradi tatvine dveh koles. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da je bilo letos izvršenih v Mariboru že 104 tatvin koles.

Planinci!

Pretekla je že prva polovica poslovnega leta, več kot polovica podružničnih članov pa še ni poravnala članarine za leto 1931. Zato prosimo, da poravnate članino neposredno pri podružnični blagajni ali pa v roke našega odposlance, ki je že pričel pobirati na domu in se izkaže z našim pooblastilom. Z ozirom na občekoristno in idealno delo, ki ga vrši Slov. planinsko društvo, zlasti pa na ogromne investicije, predvsem za zgradbo Ribniške koče, prosimo, da naše članstvo čimprej poravnava dolžno članarino. — Mariborska podružnica Slov. planinskega društva.

Turistični klub »Triglav« v Mariboru poziva svoje članstvo, da prinese legitimacije v društvene prostore najkasneje do srede 29. t. m.

Starešnam Triglava!

Odbor starešinskega društva »Triglav« poziva članstvo, torej vse Triglavane, Savane, Iliriane in Slovenijke, da se udeleže Triglavanskega zboru v Ptuju dne 15. do 16. avgusta. Osebna vabila sledi. Kdor želi na zboru predavati, naj pošlje do 1. avgusta spis na naslov: Matej Zajšek, Ptuj, Prešernova ulica 14, radi cenzure. Zbor naj pokaže naše delo in vzajemnost in pobudo aktivnemu članstvu, ki je doseglo do sedaj najvišjo stopnjo razvoja. — Odbor.

Srečke za III. razred državne razredne loterije

so prispele in ih igralci lahko zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru.

Cirkus pod vodo.

Ta kolosalni igrokaz bo predvajal cirkus kapitana Schneiderja, ki prispe v kratkem v Maribor, tudi pri nas. Povsod vzbuja najživahnejše zanimanje radi svoje zabavnosti in radi načina, kako se z obsežnim tehničnim aparatom obvladuje velikanske množine vode. 500.000 litrov vode, katere se potrebuje za to produkcijo, je v petih velikih tankih, ki stoje izven šotorja in so zvezani s sesalno napravo na kolesih. Zraven je prevozni kotel za ogrevanje vode in štirje veliki prevozni stroji za električno razsvetljavo. Ti stroji proizvajajo dnevno skupno 1600 amperjev, poraba kuriva je dnevno 100 stotov. Cirkuska maneža se za to produkcijo popolnoma preuredi, zviša in obloži z nepremočljivo velikanovo gumijasto preprogo. Sredi tega cirkuskega jezera se postavi prevozna fontana kakor se tudi ob robu maneže postavijo fontene z vodopadi. Vse te predelave trajajo samo par minut. Ako se torej spravi »cirkus pod vodo«, se vodne mase iz tankov s pomočjo električne sile v posebnih cevih dvignejo 25 metrov visoko, se vlijejo v cirkusu v širokih kaskadnih napravah in padajo z grmejnjem preko visokih skal v manežo. Ves prizor razsvetljuje dvanaest žarometov z najlepšimi barvami, cirkuska kupola se spremeni v zvezdnato nebo, razsvetljene fontene mečejo vodo 20 m visoko, zadejanje pa skrbijo vrsta odličnih umetnikov in balet 50 girlov in je isto kakor tehnični del kar najbolje vigrano. Vse skupaj pa je v resnici režijsko velede.

O psihologiji zločincev

DVA ZANIMIVA PRIMERA. — KAKO SE BORE ZA SVOJO GLAVO?

Neki pariški list je otvoril anketo, da ugotovi, kako so znani zločinci, ki so bili obsojeni na smrt v dosmrtno ječo, prebili one tri dni, v katerih so imeli pravico vložiti priziv proti obsodbi. Anketa je ugotovila, da imajo obsojeni dotedne tri dni čustva, da so še vedno zmožni odločati o svoji usodi, pa naisi so bili še tako hudo obsojeni. Vse mogoče misli se jim podijo tedaj po glavi, vse pa se gibljejo okrog njihove usode.

Dva slučaja sta posebno zanimiva: inž. Payla Boppe in logarja Rebouffea. Inž. Boppe je porečil bogato in lepo ženo, nečak in slavnega francoskega književnika Maurica Barresa. Zakon je bil srečen. Dobila sta 2 otroka in se je zdelo, da nobena stvar ne more porušiti njiju sreče. Lepega dne pa se je Boppe v vlaiku seznanil z elegantno, lepo in mlado umorjenega.

Sodnik, ki je dobil pismo, je res takoj ugotovil, da sta bila ura in verižica last umorjenca. Na podlagi tega je bila razprava proti Rebouffe obnovljena. Izkazalo pa se je, da je postal to pismo iz zapora Rebouffe sam, ki je uro in verižico skril v gozdu. Posrečilo se mu je potem najti človeka, ki je napisal to pismo, odkopal uro in verižico ter vse skušal poslat potem sodniku. Ni pa se moglo dognati, kdo je bil ta človek. Rebouffe je bil ponovno obsojen na smrt in po drugi razpravi takoj gilotiniran. Posrečilo se mu je torej doseči le odgoditev izvršitve smrte obsodbe.

polastil njihovih listin in njihovega premoženja.

Tako je živel več let, dokler ga ni izdala njegova bivša ljubica. Preiskava pa je mogla najti samo dve pokopani trupli umorjenih oseb. Rebouffe je bil obsojen na smrt. Med razpravo se je obupno branil, da reši svojo glavo, ali zaman. Ostala mu je samo pravica, da vloži priziv proti obsodbi. Rebouffe je izkoristil to na zvit način. V pariški jetnišnici Sante je našel človeka, ki je napisal sodniji pismo, češ da je on, ne pa Rebouffe izvršil vse zločine, za katere je bil ta obsojen. Pismo se je glasilo: »Jaz, izvršitelj tajinstvenih umorov v gozdu Ramboulet, hočem danes izpregovoriti. Jaz sem umoril Moreaua, eno od žrtev, radi katere je bil obsojen Rebouffe. Kot dokaz prilagam uro in verižico, last umorjenega.«

Sodnik, ki je dobil pismo, je res takoj ugotovil, da sta bila ura in verižica last umorjenca. Na podlagi tega je bila razprava proti Rebouffe obnovljena. Izkazalo pa se je, da je postal to pismo iz zapora Rebouffe sam, ki je uro in verižico skril v gozdu. Posrečilo se mu je potem najti človeka, ki je napisal to pismo, odkopal uro in verižico ter vse skušal poslat potem sodniku. Ni pa se moglo dognati, kdo je bil ta človek. Rebouffe je bil ponovno obsojen na smrt in po drugi razpravi takoj gilotiniran. Posrečilo se mu je torej doseči le odgoditev izvršitve smrte obsodbe.

Lord in lepa frizerka

Angleški lord Castlereagh, 28letni mladenič, edini sin lorda Londonderryja, je študiral v Etonu in Oxfordu in je še pred tremi leti promoviral. Pozneje je prišel kot ataše k angleškemu poslanstvu v Rimu, sedaj pa je veljal kot najresnejši parlamentarni kandidat konzervativne stranke v Downu na severnem Irskem. V nekem brivskem salonu v Mayfairu se je lord zaljubil v lepo gospodino Romanie Corube, ki je bila tamkaj nastavljena za sprejemanje strank. Samozavestna mlada dama je hotela mladega lorda preizkusiti in se prepričati, ali je njegova ljubezen pristna ali ne. Ko jo je lord prosil, da naj postane njegova nevesta, je lepotica odgovorila, da je to nemogoče, ker je presiromašno dekle. Toda, ker lord le ni odnehal, je lepotica končno privolila. Ko je bila zaroka že objavljena, pa je lord na svoje veiko predstevanje zvedel, da je njegova zaročenka katero je smatral za revno mešansko deklico, nečakinja vojvode Sudherianskega. Njen oče, višji oficir, je lastnik ogromnega veleposestva. Gospodina Corube je seveda sedaj zapustila svojo službo v brivnici, ki jo je opravljala le za kratek čas. Imela je namreč prav posebno veselje s tem, da je vstajala ob 7. zjutraj in pričela že uro kasneje delati.

Lord Rebouffe je bil rojen zločinec. Izvabljal je svoje žrteve, katere si je predvsem izbral, v šumo, jih potem ubil in zakopal globoko v zemljo. Izbiral je le samce brez otrok. Čim jih je pobil, se je

Gospodična — oče nezakonskega otroka

Dunajska sodniška kronika je zabeležila doslej še neznan slučaj. Neka deklica je namreč tožila bivšega svojega prijatelja za plačilo alimentov, ker je imela z njim nezakonsko dete. O očetu svojega otroka pa ni vedela drugega povedati, kakor to, da je odvetnik in da se piše dr. Toni Schuster. Sodišče je izsledilo naslov tega odvetnika ter mu dostavilo poziv na razpravo. Na dan razprave pa moža ni bilo na sudišče ter je bil v odsotnosti obsojen.

Ko je postal razsodba pravomočna, je odredil sodnik rubež ter napotil v stanovanje obsojenca izvršilnega organa. Ta je res pozvonil na stanovanju trdokoga očeta. Odprla mu je vitka simpatična mlada dama ter ga vprašala, kaj želi. Odgovoril ji je, da išče odvetnika dr. Toni Schusterja. Na nemalo presečenje mu je deklica odgovorila, da je to ona. Izvršilni organ je nekoliko časa premisljeval, kaj naj storiti, nato pa se je odločil za salomonski odlok in kratkomo rubil ter dejal mladi odvetnici, nai se sama pogovori s sodiščem ter mu dokaže, da ni oče otroka, za katerega jo je prišel rubit.

Na dvijem zapadu

Ko je bil Oscar Wilde na višku svoje slave, je odpotoval v Zedinjene države, kjer so ga zelo slovesno sprejeli. Bil je gost najodličnejših Američanov ter živel kot kak knez. Končno se je navečiščal družbe milijonarjev in odpotoval na zapad, da si ogleda tamšnje prilike. Obenem je prijejal v vseh naselbinah, kjer se je ustavil, predavanja o literaturi. Tako se je ustavil tudi v neki od Boga zapuščeni vasi in predaval tamšnjim farmarjem in konjskim pastirjem o trpljenju in peganjanju Beneventa Cellinija. Poslušalci so bili ganjeni do solz, četudi ni bilo med njimi nikogar, ki mu ne bi mahadal pod pasom težki revolver, okovan s srebrom in zlatom. Po predavanju je pristopil k slovitemu Angležu neki konjski hlapec, oborožen do zob in ga vprašal: Gospod, zakaj niste pripeljali onega gospoda, ki je Cellinija tolikanju mučil, s seboj? Wilde ga je pogledal malo začuden in dejal: »Nisem mogel, ker je mrtev že par sto let.« Konjski hlapec pa je zagrabil za revolver in vzkliknil: »Prokleti hudič! Kdo pa je bil potem, ki ga je imel srečo ustreliti?«

Upravljeni veselje.

Minka svoemu zaročencu: »Papa je bil zelo zadovoljen, da si pesnik.« — »Res, ali je to mogoče, kako sem srečen.« — »Seveda je resnica. Zadnji moj oboževalci, ki ga je hotel papa vreči na cesto, je bil rokoborec.«

Naravni zobje.

Pri zobozdravniku je sedela gospa Marjana in ga vprašala vsa v skrbih: »Gospod zdravnik, ali bodo moji umetni zobje izgledali, kakor da so naravnii?« — »Se dvomite o tem? Napravil jih bom takoj podobne naravnim, da vas bodo še boleli.«

Sport

ISSK Maribor:SK Železničar.

Jutri, v sredo, dne 29. t. m. ob 18. se srečata na igrišču ISSK Maribora v prijateljski tekmi moštvi okrožnega prvaka ISSK Maribora in SK Železničarja. Maribor, ki bo nastopil v kompletni postavi, je trenutno v zadovoljivi kondiciji, toda tudi Železničar razpolaga s solidnim moštvom, ki bo prvaku nudilo mnogo odpora. Obeta se torej zanimiva borba, zlasti, ker sta nasprotnika v prvenstvenem tekmovanju igrala neodločeno in bo vsak skušal z zmago dokazati svojo nadmoč nad ostalimi klubami. Tekmo bo sodil g. dr. Planinšek.

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Postava moštva za tekmo proti SK Železničarju, ki se bo vršila jutri ob 18.: Koren II, Koren I, Bertoncelj Stanko, Jež, Konč, Domicelj, Starc, Pepček, Terglec, Tonček, Vodeb, rezerve Iršič, Senica in Beker. — Načelnik.

Finale za prvenstvo LNP.

Druga finalna tekma za prvenstvo LNP se bo vršila v nedeljo, dne 2. avgusta v Ljubljani in sicer se srečata ISSK Maribor in SK Svoboda (Ljubljana).

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo

se v nedeljo, dne 2. avgusta nadaljuje in sicer v Zagrebu: Gradjanski:Ilirija, v Subotici Bačka:Mačva, v Novem Sadu Voivodina:Sand, v Osijeku Slavija:Oblič in v Pančevu PSK:Gradjanski (Osijek).

Izlet Motokluba v Celovec.

Motoklub Maribor priredi v nedeljo, dne 2. avgusta izlet v Celovec. Start bo v nedeljo zjutraj ob pol 5. uri v Mariboru na glavnem trgu, vrnemo se pa zvečer. Predpogoja sta: potni list in triptik! Vabimo člane Motokluba, da se udeležete izleta v čim večjem številu. Posebne prijave niso potrebne. Udeleženci naj se zglasijo pri startu in naj se točno držijo navodil, ki jih bo izdal vodstvo izleta. Pojasnila in triptiki se dobre v tajništvu Motokluba, Gospodska ulica 37/I, dnevno od 18.—19. ure.

Mariborski zimskosportni podsavz.

Dne 2. avgusta priredi Olepševalno in tujiško-prometno društvo v Ribnici veselico, čije čisti dobiček je namenjen graditvi kopališča in napravam v prospeli zimskega sporta. Pozivamo članstvo, da se po možnosti te prireditve udeleži z istočasnim izletom na zeleno Pohorje.

Sokolska

Sokolsko društvo Slovenjgradec.

V kratkem zapustiti naše društvo dva sokoška para in sicer br. Joško Sterger in soproga s. Vana ter br. Marko Zupančič in soproga s. Ana. Sokolsko društvo priredi odhajajočim v četrtek, 30. julija v Sokolskem domu odhodnico. Obema sokoškima paroma ob slovesu za njih delo v prospeli društva naša najlepša sokoška zahvala. Zdravo!

Samo 3 dni

SLOVITI FRANCOSKI

Samo 3 dni

CIRKUS 4 FRÈRES AMAR

GALA PREDSTAVA

ob 21. uri (9. uri zvečer) s popolnim sporedom

120 oseb v areni!

Samo 3 dni

SLOVITI FRANCOSKI

CIRKUS 4 FRÈRES AMAR

GALA PREDSTAVA

ob 21. uri (9. uri zvečer) s popolnim sporedom

120 oseb v areni!

Predprodaja vstopnic od 14. ure načrt na cirkuški blagajni. — Obisk menažerije od četrtka 30. julija naprej redno ves dan. — V cirkusu so samo sedeži, stojišči ni!

M. Zvezec

V senci jezuita

Zgodovinski roman

168

Dvoje modrih oči, čistih in globokih kakor krasno sinje nebo v tem kotičku Francije, je bilo zmedlo tega skeptika.

Trepel je, vzdihoval in plakal.

Zdaj je ljubil, vendar enkrat...

To je bila kazen, ki ga je zadela na višku njegove poti kot velikega virtuoza ljubezni.

Grlo se je stiskalo Ani, ko je zrla zamišljeno na plakajočega kralja!...

Sedel je v naslanjaču in plakal vpričo svoje metre s tisto neodoljivo in neusmiljeno potrebo vseh nesrečnežev, ki jih žene, potožiti svoje gorje!

In on je bil prišel k njej, da ji potoži to svojo nesrečo...

Njej!... Svoji legitimni metreš! Njej, ki je imala pravico do vse ljubezni tega moža!...

Morebiti se je uprla njena vest v tej minutu...

Zakaj tudi njene ustnice je obšnil rahel drget, in tudi njene oči so se zamaglike.

Toda rekli smo, da je bila ta minuta kratka.

Ana se je zavedla kmalu in pomisliла na to, kako bi se okoristila s tem položajem.

Ona zdaj ni bila več ljubljena boginja njegovega srca! Padla je z višine samodrštva, ki jo je zavzemala dolga leta nad vladarjevim srcem.

Zavedala se je, da je niena ženska karijera pri kraju.

Z naglim pogledom se je ozrla v ogledalo in videla, da je stara, ali vsaj zelo se ji je, da se je postarala nenadoma, klub pudru in učenim pomadam, klub čudoviti umetnosti, s katero si je dajala vsaj zunanj videz lepote...

Ta trenotek je bil tragičen.

Bila je drama, ki se je odigrala nemo v tajnosti njene misli.

Ana se je vdala in se odločila, da se odreče...

Odreče, da! Toda odreče se samo svojemu kraljevanju kot ljubimka. Političnemu kraljevanju, vplivu na kraljevega duha se ne odpove nikoli: vsaj njega si hoče ohraniti, ko vidi, da je kraljevo srce izgubljeno zanje...

In zato se je vdala v vlogo, ki jo je bila zavrnila uro poprej z ogorčenjem...

Rekli smo, da se je vrgel kralj v naslanjač, ko je stopil v njeni sobe. Dolgo se je bil obotavljal, preden se je napotil k vojvodinji Etanski, in prišel k njej brez jasnego smotra, iščoč samozavetja pred svojo potrtošijo.

Ana se mu je približala rahlo, sklonila se in ga poljubila na čelo.

To ni bil več poljub ljubimke. V tej sočutni gesti je bilo nekaj materinskega, nekaj tolažilnega je bilo v tem poljubu.

Zamrmrala je:

»Torej trpiš zelo, ubogi moj Franc?«

Kralj francoski je skril svojo glavo na prsi te ženske in zahitel.

Ona pa je ponavljala:

»Ubogi prijatelj! Ah, ubogi prijatelj!«

Čudovita, krasna in skoraj velika spretnost je bila v tej požrtvovalnosti ljubimke, v tej izprenembi Ane, vojvodinje Etanske.

Ob njeni nežni tolažbi se je kralju polagoma umiril duh.

Nato ga je vprašala:

»Kaj se je zgodilo?«

In prav naravno, kakor da prioveduje staremu prijatelju, ji je povedal, kako je stala Margentina med njim in med Žileto.

»Ona je njena mati? ...« je vprašala vojvodinja.

»Da,« je rekel kralj.

»In vi ljubite to deklico, Franc?«

»Da,« je odgovoril kralj iznova.

Vojvodinja je vztrpetala. To jasno priznanje krvoskranske strasti ji je skoraj vzelov ravnotežje. Toda rekla si je, da mora človek zrasti s svojo nalogo. Bistveno je bilo zdaj, ne omeniti z nobeno besedico srodstva, ki je vezalo kralja in Žileto.

Ana je sedla h kralju, položila svojo belo roko na njegovo in mu rekla z glasom, v katerem je bil rahel trepet:

»Franc, vi sami veste, kako sem vas ljubila!...

Spoznajte torej vso mojo ljubezen! Vedite, da vas ljubim dovoli, da sem nesrečna zaradi vaše ljubezni, da trpm vsled vašega trpljenja in da sovražim to dekle, ker vas ne ljubi...«

Kralj je pogledal vojvodino z občudovanjem in se žalostno nasmehnil.

Ona pa je nadaljevala:

»To je kaprica vašega srca, kaj ne da?«

»Da, kaprica!« je vzklknil kralj, oprijemši se te bilke, ki mu jo je bila ponudila. »Navadna kaprica je, draga moja Ana. Kar se tiče mojega srca, veste, da je

vaše za vse večne čase!«

»Pa dobro, kralj moj in ljubi moj; dovoli sva prijetja, da lahko pogledava jasno na ves položaj. Vi ljubite Žileto... in jaz sem pripravljena verjeti in biti prepričana, da ljubite klub temu tudi mene še vedno... Ah, uboga ljubeča ženska, kar sem jaz, nima nazadnje nobenega drugega dokaza več o svoji ljubezni, kakor tega, da se žrtvuj...«

»Draga Ana!« je vzklknil kralj, resnično ganjen.

»Toda,« je povzela ona, »eko se žrtvujem, o moj kralj... ako vam pomorem, da dosežete, po čemer hrepeni vaša ljubezen... kaj ostane potem meni, nesrečnici? Kmalu bom pozabljena popolnoma, in jaz, ki sem bila prva na vašem dvoru, bom v zasmeh vsem svojim teknicam, tako da mi ne bo ostalo drugega, kakor umekniti se na svoj grad in čakati v starosti, čakati s solzami, kdaj pride smrt, ki jo bom klicala... ki jo bom morebiti sama pospešila...«

»Ana! Ana! je vzklknil kralj, »prisežem vam, da boste slej ko prej prva in najbolj češčena na mojem dvoru...«

Ni pa imel poguma, da bi bil dodal:

»In najbolj ljubljena!«

Vojvodinja je razumela, da je prišla zdaj do kočilke točke tega razgovora. Kralj ji je dal zagotovilo, ki ga je želela imeti; zdaj je bila na vrsti, da poda dokaz tiste vdanosti in požrtvovalnosti, ki ji je oblubil v zanesljivo za njo, da hoče ohraniti njeno mesto na svojem dvoru.

Povzela je, kakor da bi sledila zamišljeno ideji na poti njenega razvoja do jasnosti.

»Zapreka je torej Margentina.... No, potem je treba pač odstraniti to zapreko.«

»Prav to sem misil!« je odgovoril kralj s takšnim glasom, da je Ana vztrpetala kljub sili svojega duha.

Cisto gotovo je kralj namerjal dati umoriti Margentino.

In kakor da ga je razumela brez drugega pojasnila je zamrmrala:

»To bi že bilo sredstvo... toda slabo.«

»O kakšem sredstvu govorite?«

»O tistem, ki ga imate v mislih.«

Spogledala sta se in videla, da sta obadvaj bleda.

»No, kaj pa da!« je rekel Franc srdito, »ko mi je na poti...«

Z gesto roke je pokazal, kako in kaj.

»A jaz vam pravim, Franc, da bi bilo to sredstvo slabo.«

Zakaj?«

Najlepše darilo
je zlato nalinivo pero! Prav lepo izbirite
pri Knjigarni Tiskovne zadruge,
Maribor, Aleksandrova c. 13.

Tako oddam
sobo z električno razsvetljavo in s pro-
stim vhodom. Korosčeva ulica št. 5, II.
nadstropje levo. 2177

Stanovanje,
sobo in kuhinjo oddam. Delavska ulica 9. 2171

Oddam veliko sobo
z vsem komfortom, na žejlo z zajutri-
kom. Pismene ponudbe pod 1. avgust
na upravo Večernika. 2167

Ne zamudite!
Ovčja volna, kemično čiščena Din 17.-,
madrace iz ovčje volne Din 600.—
afrik madrace močno blago Din 240.—
posteljne vloge bakrena žica s krizem
Din 120.— otomanata lepa močna, nova
Din 500.— rolete, Žimo, morsko tra-
vo, blago kupite najceneje pri tvrdki
B. Jagodič, tanetništvo in trgovina po-
hištva. Vojnašnički trg 1. 2154

Nabavljala zadružna na Rotovškem trgu
sprejme 2 vajenca za trgovino s po-
trebno šolsko predizobrazbo. 2128

Bruslim škarje

od 2 Din naprej, britve od 5 Din na-
prej proti pismeni garanciji na Glavnem
trgu pri avtočakalnici v Mariboru. Ju-
rij Cimerman, stanovanje Pobreška ce-
sta 13. 2169

Stavbišča

pri kopališču v Kamnici na prodaj. Po-
nudbe pod »Bodočnost 100« na upra-
vo Večernika. 2170

Kislji bonboni

v veliki izbiri, ¼ kg Din 6. Trgovina
s kanditi »Bonbon«, Vetrinjska ul. 12.
2176

Cirkus kapitana Schneider

prvi evropski osemjamborni cirkus

pride začetkom avgusta

Cirkus podvodo

največji igrokaz sedanjosti v maneži.
500.000 litrov vode spremeni pre-
delano manežo v začarano jezero!

Vabilo
na
občni zbor
Kmetiske posojilnice pri Sv. Ani na Krembergu
kateri se bo vršil v sredo, dne 5. avgusta 1931 po-
doldne ob 17. uri v uradnih prostorih pri Sv. Ani na
Krembergu.

Dnevni red je:

1. Čitanje revizijskega poročila.
 2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1930.
 4. Volitev načelstva in nadzorstva v smislu za-
družnih pravil.
- KMETSKA POSOJILNICA PRI SV. ANI NA
KREMBERGU.